

Český jazyk

9.ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

CHYTÁKY VE VYJMENOVANÝCH SLOVECH

důraz na slova méně frekventovaná, na slova, která
podobně znějí, ale mají jiný význam a jiný pravopis,
procvičení ve větách

vl.znak: ČJ III.

autor: Petra Fofňková

2012

ZŠ Rokytnice v O.h.

B

býlí	plevel	bílý, bílí	bílá barva, barví na bílo
bydlo	příbytek	bidlo	tyč
být	existovat	bít	tlouci
nabýt	získat, zvětšit objem	nabít	natlouci, vsunout náboj
odbýt	ledabyly udělat	odbít	hodiny odbíjejí, míč
dobýt	zmocnit se	dobít	baterii, raněného
zbýt	zůstat	sbít	stlouci
přebývat	zůstávat, bydlet	přebít	kartu

Babička vytrhala ze záhonu bílí.

Tatínek bílí dědečkovu světnici.

Můj svetr je bílý jako sníh.

Hodiny na věži začaly bít opožděné.

Hodiny na věži začaly bít opožděně.

Děti bít se neměly bít.

Na školení jsem nabídl nové vědomosti.

Otec chlapci nabídl za špatnou známku.

Petr si nabídl svůj mobilní telefon.

i

í

y

ý

Pálí ho dobré b dlo.

Všechny slepice usedaly na b dlo.

Pátá hodina už dávno odb la.

Hanka svůj úkol doopravdy odb la.

Odb l ji dvěma různými slovy.

Husité dob li hrad.

Pytlák dob l postřelenou srnku.

Buchta v troubě pořádně nab la.

Myslivec rychle znovu nab l a vystřelil.

i
í
y
ý

L

lýčený	vyrobený z lýka	líčit	příběh, obličej, past
vyplývat	z toho lze usoudit	vyplivnout	sliny
lyska	vodní pták	líška	lískový keř
slynout	být proslulý	slinit	vypouštět sliny
vlys	ozdoba v architektuře	lis	stroj na lisování
blýská se	bouřka, leskne se	blízká	je nedaleko
lyže	sportovní náčiní	ližiny, líže	trámce, olizuje
mlýn, mlynář	obilí	mlít	zakončení -ít (třít)
lýtko	část nohy	líčko	tvář
slyšel	vnímal sluchem	lišej, lišaj	vyrážka, noční motýl

Na ples doporučujeme výraznější l_____čení.

Dramatické l_____čení jeho zážitku nás pobavilo.

L_____čený provaz je velmi pevný.

Řešení samo vypl_____ne ze situace.

Petr okamžitě vypl_____vne tu žvýkačku!

Kachny a l_____sky si pluly po vodě.

Za domem vysadil tři nové l_____sky.

Princezna Drahomíra sl_____nula svou krásou.

Kůže, které se dotýkala, byla sl_____zká.

i

í

y

ý

Tento materiál se musí dát nejprve do lísu.

Ornament v lísu je tvořen čtyřbokými jehlany.

Něco se dílí blíská.

Bouře už byla opravdu blízko.

Slíšel jsem, že líšej není nakažlivý.

Líšaj smrtihlav je velký noční motýl.

Lížiny vrtulníku dolehly na sněhový povrch.

Líže na sněhovém povrchu kloužou.

Zrnka kávy se musí nejprve dobře umlít.

í

í

y

ý

M

my	my všichni	mi	mně
mýt	vodou	mít	vlastnit
vymýtit	vykácet, odstraňovat	vymítat	vypuzovat, vymetat
rozdmychat	rozfoukat	rozmíchat	míchat (lžičkou)
mýval	medvěd	míval	kdysi měl
mýlí se	plete se	míli, milý	ušel míli, příjemný
myš	hlodavec	Míša	jméno
smyk	auto na ledě	smích	veselí
chmýří	jemné chloupky	míří	puškou

Půjčíš m svoji propisku?

Vy půjdete zprava, m zleva.

Prudký víchř vym til polovinu lesa.

Pomocí zaklínadel vym tal zlé duchy.

Pokouším se vym tit své zlozvyky.

Přines trochu březové kůry a rozm chej oheň.

Cukr musíš ve vodě dobře rozm chat.

V mládí se můj otec m val studenou vodou.

v mládí m val často problémy s chováním.

í
í
y
ý

I medvídek mňaval může kousnout.

Není dobré mňat při sobě mnoho peněz.

Ruce si musíš pořádně mňat mňedlem.

Jsem si jist, že se učitel v Jakubovi mňolí.

Krkolomný smňák vyvolal salvu smňachu.

Jeho známí k nám byli velmi mňolí.

Ušli jsme teprve jednu mňolí.

Mňšák se obezřetně vyhnul pastičce.

Medvídek Mňša je velmi roztomilý.

í

í

y

ý

P

pýcha	vlastnost	píchá	bodá
pýchavka	houba	píchavý	bodavý
pysk	ret	písk	pískání
slepýš	plaz	slepíš	lepidlem
opylovat	opložit pylem	opilovat	obrousit pilníkem
opylený	opložený pylem	opilý	alkoholem
pyl	květní prášek	píle, pila	pracovitost, vodu, nástroj
pykat	přijmout trest	píkat	hrát na pikanou
pykání	přijímání trestu	píkola	hudební nástroj, při hře
pýr	plevel	pírko	ptačí

Jednou ze špatných lidských vlastností je p cha.

Rostlina má trny a velmi p chá.

Mladá p chávka je chutná jedlá houba.

Pronásleduje mě p chavá bolest v boku.

Uměl bezvadně hrát na p kolu.

Kůň si poranil p sk o hřebík ve zdi.

Hlasité p sk p sk nás vyhnalo ráno ze stanů.

Po prašné cestě se plazil malý slep š.

Nejprve krabici slep š a potom vybarvíš.

í

í

y

ý

Nehty si musíš před lakováním pěkně opatlovat.

Včely se snaží opatlovat každý kvítek.

Včely nosí píle v košíčku na nohách.

Prkna poplaval po líně celé dvě hodiny.

Napíle se na zdraví usměvavé hostitelky.

Provinil se, bude muset poplkat.

Vyhrál jsem, teď budeš poplkat ty.

Myslivecký klobouk zdobilo sojčí poprsko.

Popr je houževnatý plevel.

í
í
y
ý

S

syřý	syrový, vlhký	sirý, sivý	osiřelý, opuštěný, šedý
sypat	mouku, písek	sípat	při chrapotu
prosypat	ovoce cukrem	síto, prosít	zbavit hrudek, kamenů
syt	nasycen, najeden	síť	na ryby, na volejbal
sýr	mléčný výrobek	síra	chemický prvek
sýrový	vyrobený ze sýra	sírový	vyrobený ze síry
syrový	neuvařený	sirotek	bez rodičů
syrovinka	houba	sírka	zápalka
syrovátka	odpad při výrobě sýra	sirup	šťáva

Bolelo ho tak v krku, že už jenom sál.

Sál si popel na hlavu a sliboval, že se polepší.

V jídle už pokračovat nebudu, jsem sáhl.

Sáhl se zachvěla, ale míček spadl na polovinu soupeře.

V sáhlém sklepe se daří plísňím.

Sáhlí rotci mívají těžký osud.

Prosál písek přes sáhlto.

Prosál na kolenou, ať mu odpustím.

Prosál cukrem višně.

Os ůřelý dům se ztrácel v s ůré mlze.

S ůvá holuběnko, kdes byla?

Kyselina s ůrová je nebezpečná žíravina.

Ta s ůrová roláda je vynikající.

Nedám si tatarák, nejím s ůrové maso.

Tento jahodový s ůrup je v bio kvalitě.

S ůrovinky málokdo sbírá, protože je nezná.

To neděláš dobře s těmi s ůrkami, Jaromíre.

S ůrovátka je velmi výživná a zdravá.

í

í

y

ý

V

výt	vydávat zvuk	vít, Vít	plést věnec, kytici, jméno
výr	sova	vír	krouživý pohyb vody
výří	patřící výrovi	víří	točí se
výskat	křičet	vískat	probírat vlasy
výška, výš	vysoký	vížka, víš	věžička, vědět
zvykat	na něco	zviklat	přemluvit
výklad	výloha, učitelův	viklat	kývat
vysel	zrno do půdy	visel	byl pověšen
vysunutá	zásuvka	visutá	hrazda
vydat	něco, se na cestu	vídat	častěji vidět
vyla	fena	víla, vila	rusalka, dům

Věly věly věnce z kopretin.

Na kopci stála honosná vila.

Vlčí vtí se ozývalo pořád blíž.

Vítr víří listí.

Víří peří je velmi jemné.

Vřivka je příjemná hlavně v zimě.

Vři jsou naše největší sovy.

Barunka babičku vřeska ve vlasech.

Holčička ve studené vodě hlasitě vřeska.

i
í
y
ý

Princezna byla uvězněna v nejvyšší hradní věžce.
Nemám rád věšku, trpím závratí.
Myslím, že si u nás pomalu zvěkáš.
Nemyslím si, že mě zvěkláš.
Učitelův vklad byl nezáživný.
Nesmíš pořád vklad tím zubem.
Na jaře jsme v selsi mrkev a petržel.
Obrazy v galerii v sely příliš nízko.
Věděl se na cestu, už jsem ho nevěděl.

i
í
y
ý

Z

brzy	opak pozdě	brzičko	přípona ičko
nazývat, vyzývat	jmenovat, vybízet	zívat, zívnout	otvírání úst nevyspáním,
ozývat, vzývat	volat, např.bohy	zívnutí, zívání	únavou

Co tu děláš tak brz čko?

Vyz vám vás, abyste mě následovali.

Jak se do lesa volá, tak se z něho oz vá.

Když z váš, zakryj si ústa.

Jak se naz vá věda zabývající se rostlinami?

i
í
y
ý